

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.****MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdete-
mény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A végső határ előtt!

A legközelebbi vármegyei közgyűlésen ismét felolvasztatták a földművelésügyi miniszternek egy leirata, a melyben felhívja a vármegyei törvényhatóságot, hogy a mezőgazdasági bizottság részére alkosson szabályrendeletet.

Megjegyzendő, hogy a mezőrendőrségről szóló törvény értelmében minden vármegyében felállítandó egy központi mezőgazdasági bizottság, kivéve azt az esetet, hogy maga a vármegyei közgazdasági egyesület veszi kezébe a törvény által is elé szabott teendőket.

Sok, nagyon sok incidensből kifolyólag követeltük már a gazdasági egyesület lábraállítását, a mezőrendőri törvény adta az utolsó hatásos okot, de oly eseményekre is hivatkoztunk, a melyekkel szemben az a körülmény, hogy a gazdasági egyesület még mindig a levegőben lóg, a legszomorubb világitást veti gazdaköreink aktívképességére; így egy ízben a közgyűlés intézett felszólítást már Hámos László főispán indítványa folytán; így napirendre jutottak a legnagyobb fontosságú kérdések, a melyek az egyesület intézőit mind hidegen hagyták, és az egyesület élt, mint egy tetszhalott, a lét és a mulandóság határain, a hol az ember nem tudja, élőlél vagy halottal van-e dolga! Annyi bizonyos, hogy a szenderegés állapota nagyon mély lehetett, mert a legerősebb rázkódások is nyomtalanul maradtak, úgy, hogy valóban már minden remény ki is halt belőlünk, miszerint a gazdasági egyesület itt Gömörben még valaha lábra álljon. — Hisz, ha a millenárius lelkesedés nem tudta eddig új élethez juttatni, vajjon micsoda izgató szerektől fog a tetszhalott élethez jutni? Vajjon akkor, midőn ideje volt a dologra, akkor a szervezkedés volt a legkisebb gonjja, s most, midőn minden időt, figyelmet a milleniumi ünnepség vesz igénybe, most akar élethez jutni, most akarja az újraalakulás nagy munkáját keresztül vinni?!

A milleniumot kiválasztani nagyon helyes lett volna, de az előmunkálatokat mindenestre korábban kellett volna megejteni, hogy most a milleniumi ünnepségek megkezdése idején már egy élettelen egyesülettel álltunk volna szemben, s nem egy ingadozó alakkal, a mely a hosszú téli álmodást törli ki a szeméből.

A legközelebbi közgyűlésen vármegyénk alispánja mondotta azt: „remélhetőleg, a gazdasági egyesület legközelebb újra meg fog alakulni!“

A jelenvolt nagy, előkelő gazdaközönség köréből pedig nem akadt egy is, ki felkelt volna, a vármegye kormányzati és közigazgatási fejeinek a főispán és alispánnak megköszönte volna azt a szívósságot, a melylyel a gazdasági egyesület újjalakulását minden alkalommal felszínre hozzák. Nem volt egy hang, a mely elismerőleg nyilatkozott volna, nem volt egy hang, a mely a fontos gazdasági tényező újjalakulását követelte volna, nem volt egy hang, a mely a felelősség tudatában az eddigi pangást menteni igyekezett volna, s megígérte volna, hogy a mi mulasztás eddig történt, az helyre lesz hozva.

Nincs is sok reményünk, hogy az egyesület újra felveszi működését.

Ezen esetben azonban gondoskodnunk kell arról, hogy az egyesület megalkotására ex radice gyökerestől új mozgalmat indítsunk, a czélért küzdjünk azokkal, a kiknek kedvük van a közügy érdekében küzdeni, vesződni, kik a közszellemet megtudják nyerni a közigazdaság fontos életbe vágó kérdéseinek.

Ép azért felkérjük tisztelettel vármegyénk főispánját és alispánját, hogy a mennyiben sürgős intézkedések el nem árulnák azt a törekvést, hogy a hivatott tényezők a gazdasági egyesületet lábra akarják állítani, hagyják figyelmen kívül a

jelenlegi gazdasági egyesületet, minden hagyatékával együtt, és tegyék meg az intézkedést, egy egészen új szervezet létrehozása iránt. Legyenek meggyőződve, hogy a dolgok folyásával elégedetlen közönség tapsokkal fogja őket az újonnan fellépő mozgalom élén üdvözölni, legyenek meggyőződve, hogy egy olyan ügyet, olyan zászlót vesznek kezükbe, a mely a követők sűrű csoportjára fog találni.

Tehát vagy-vagy! A választás szabad, de annyi bizonyos, hogy a bizonytalanságba elveszni, semmivé lenni egy szent ügyet nem engedünk!

A végső határ előtt még egyszer kérünk, még egyszer reménylünk, de ha reményeinkben csalódnánk, felvesszük a harcot komoly törekvésünk megvalósításáért.

Megyei közgyűlés.

Folyó hó 23-án és 24-én tartotta meg a vármegye közönsége szokott negyedévi közgyűlését, a melyen Hámos László főispán elnökölt.

A főispánt terembe lépésénél hagyományos lelkesedéssel üdvözölte a közgyűlés, ki elfoglalta elnöki székét, szívélyes szavakban üdvözölte a szép számban megjelent megbízottági tagokat, s emelkedett szellemű szép szavakban emlékeztette a közgyűlést tradíciójára, az ügyek tárgyalásánál a tárgyilagosság megtartására.

Ezután első tárgyalást tartott az alispán remek toltal megszerkesztett szép negyedévi jelentése.

A jelentés a többi között egy új aljegyzői állás rendszeresítését hangsúlyozza, áttér ezután a disznóvész pusztítására, constatálja, hogy 134 községben pusztított az, de színőfélben van már.

Jelenti továbbá, hogy a takonykór a tüzérezred lovai közt kiütött, s ennélfogva 4 drb ló el is hullott.

Szentiványi Árpád szerint súlyos baj az, hogy a katonai hatóságok a polgári közegek ellenőrzését nem igen türik, szükségesnek látja, hogy a földművelésügyi kormány megkerestessék, hogy a katonai lovak beoltása iránt intézkedjék, illetve az ellenőrzést elrendelje.

Máriássy Andor a sok utadó hátrálékot sokalja, s kéri a közigazgatási végrehajtás szigorú elrendelését.

Bornemisza László alispán helyesli a Szentiványi által javasolt feliratot, az utadóra nézve megjegyzi, hogy annak szigorú behajtása iránt intézkedett, egyúttal az előírások nem eszközölhetők ez év május hó elseje előtt, szükséges, hogy a késedelmes behajtásnak efeje vétsék, és az adó a múlt évi előírás szerint hajtassék be addig, míg a végleges előírás megtörténhetik. Ez által az utadó körüli zavarok is megszüntethetők.

Ezután felolvasztott a miniszter leirata egy harmadik állatorvosi állás rendszeresítését ill-tóleg; erre vonatkozólag a miniszter kijelenti, hogy az állami segélyezésből nem engedélyezi, de nincs kifogása, ha a költségek a szükséges összeg az ebadóból vonatik el.

A vármegyei székház építését a miniszterium is elvben elfogadván, a segélyt kiállításba helyezvén, a kiküldött bizottság az építés keresztülvételét pótdadó nélkül keresztül vihetőnek tartja, mit a közgyűlés conditio sine qua non-nak állított fel. A székház felállításához következő összegek által fog fedeztetni: a mostani székház vételára 70000 frt, megyei alap: 57000 frt, a tornallyai ház vételára 6000 frt, állami segély 40000 frt.

Szontagh Pál úgy véli, hogy ezen határozat elfogadása által a részletes kivételre még nem adatik meg a felhatalmazás.

Bornemisza László megnyugtató iránt, hogy itt csak elvi határozatról van szó, és a részletes kivétel külön határozatnak képezi tárgyát.

Máriássy Andor nem akarja elismerni azt, hogy itt állami segélyről van szó, mert a 40000 frt a vármegye követelése a kormányon, a megyei alap kamatjaiból a tisztí fizetésekre fordított pótlás lévén az.

Kubinyi Géza szerint csak jogi kérdéssről lehet szó, már pedig jogilag a vármegye itt mit sem követelhet.

Szentiványi Árpád is azt hiszi, hogy a czél a 40000 frt, s kár volna a jogezimen vitázni, segély-e az, vagy követelés.

Hasonló szellemben nyilatkozik *Hevessy Bertalan*.

A mi véleményünk teljesen azonos Kubinyi Géza és az állandó választmány nézetével, csak indokaink külön váltak. Igaz az, hogy ezen kérdés csak jogi szempontból bírálható el, már pedig jogilag csakis az lehet követelés, a mi per uton érvényesíthető sikerrel, olyan magánjogi elvet pedig nem ismerünk, a melynek alapján a 40000 frtot a vármegye a kormánytól sikerrel perelhetné. Azonfelül kamatkövetelésről lévén szó, a kere-

seti jog 3 év alatt el is évül, s így e czimen is a követelés nagyrészt elévült volna, ha feun is állott volna.

Ezután a rozsnyói városi toronyban való harangozás lett vita tárgyává téve.

A város tudvalevőleg az ág. evang. egyháznak megengedte, hogy nagypénteken is harangoztathat, mi ellen a kath. hívek felebbetk, minthogy ez vallási érzületüket sérti, de különben is a harangokat maguknak vindikálják.

Az állandó választmány a városi közgyűlési határozat jóváhagyását javasolta, tekintve azonban, hogy jogi indoklással élt, a közgyűlés a jogi szempontokat figyelmen kívül hagyatni határozta, s tisztán az az alapon hagyta jóvá a városi határozatot, hogy az törvényes formában hozott s így utat engedett a magánjogi vita folytatására a bíróság előtt.

A kérdéssel kapcsolatos felszólaltak, Kubinyi Géza, Szentiványi Árpád, Hevessy Bertalan, Török János, Máriássy Andor, Terray esperes s végül a fenti értelemben határozott a közgyűlés. Kiváló figyelmet kellett a *Máriássy Andor* felszólalása, ki mint kalvinista ember Salamon ítélettel akart dönteni a lutheránusok és katolikusok között, azt javasolván, hogy a polgári bíróság határozatáig az egész kérdésben a döntés függesztessék fel.

A közgyűlés további érdekes tárgya volt a putnoki városháza építésének kérdése. Gróf Serényi, Fekete Nándor s mások felszólalása után a közgyűlés az elvi jóváhagyást megadta.

E szerint Putnok egy emeletes szép palotát kap városháza gyanánt. A földszinten bolthelyiségek lesznek, és így pénzügyi keresztülvitele is meg van könnyítve.

A fűgei bíróválasztás lett ezután tárgyalva Hevessy Benedek felebbezése folytán.

Hevessy kifogásolta a jegyzőkönyvet, s hogy olyan ember lett megválasztva, ki már büntetve volt hatóság elleni lázításért.

Kubinyi Géza nem tartja férfiasnak Hevessy Benedek kifogásait a jegyzőkönyvre vonatkozólag.

Szentiványi Árpád a kiállott büntetés felhívását nem tartja megengedhetőnek, mert ez által egy már elszenvedett büntetés után a büntetett újból is sújtatik.

Marton János megengedhetőnek tartja az aggályt egy már hatóság elleni lázításért büntetett egyén ellen, de kifogásolja Hevessy Benedek modorát, s ajánlja az állandó választmány határozatának elfogadását, a mi meg is történt, s a bíróválasztás megerősített, mi ellen Hevessy felebbezéssel élt.

A mezőgazdasági bizottság megalakítását illetőleg *Bornemisza László* megjegyzi, hogy a kidolgozandó alapszabályokra szükség alig lesz, mert remélhetőleg a gazdasági egyesület meg fog újulni alakulni.

A „Fehér kereszt“ gömöri főokjának a közgyűlés megszavazott évi 100 frt segélyt.

„Magyarország Megyei és Városai“ című vállalat részére megszavazott a vármegyei közgyűlés 2000 frtot azzal, hogy a vállalat tartozik 200 példányt Gömörmegyének kiadni, a gömöri kötetet közzététel előtt bemutatni.

A közgyűlés több ügy letárgyalása után a főispán elzetése mellett oszlott szét.

A Gömörmegyei Magyar Közművelődési Egyesület közgyűlése.

Márczius 23-án délután, a tagok élénk részvéte mellett tartotta meg az egyesület ez évi közgyűlését, melyet a folyó ügyek tárgyalása mellett különösen az tett érdekessé, hogy közszemlére voltak kitéve azok a tárgyak, melyek az ezredéves kiállításra küldetnek majd fel. Mintegy 9 ovoda növendékeinek apró alkotásai szép rendben fetüntetve, a gyűlésterem nagy asztalának felét foglalták el. Itt egy kis házikó bebutorozva, falikosár, kicsi böleső, amott tarkábnál-tarkább papírszövegek, papálekák felragasztásával készült alakok, majd ismét a himzés alap-elemi, papírból kivagott alakok, borsószemes mintázatok, agyaggyömölösök vonták magokra a szemlélő figyelmét. Volt mit nézni, csodálni való elég! A hány alak, annyi kedves, boldog óra a kicsikéknél! Ki volt téve az egyesület története vázlatának igen díszesen kiállított s mindenki tetszését osztatlanul megnyert albuma, melynek hatását növelte igen soknál az a tudat, hogy itt készült, a mennyiben mestere Rakottay József ügyes könyvkötőnk. Ki voltak állítva továbbá az egyes ovodák bekötött történetei, óra-, munka-rendje, melyeknek szintén igen esinos beállítású táblái pedig Lévy Izsó könyvkönyvtészetéből kerültek ki. Még egy tárgyat küldt fel az egyesület t. i. működési területének térképét a nemzetiügyi viszonyok feltüntetésével; ez azonban még nem kész.

A gyűlésen az egyesület fardlatlan elnöke: *Török Bálint* elnökölt. A magyar nemzetiség ügyének használat, midőn a hallgatóság lelkes éljenzésével fogadott,

igazi szónoki erő- s hévvel elmondott beszédét egész terjedelmében közöljük:

Tisztelt közgyűlés!

Hazafiai örömmel üdvözlöm a gömörmezei m. közművelődési egyesület mélyen tisztelt tagjait s teszem azt annál nagyobb örömmel, mert hiszen az egyesület azon tisztelt tagjait látom itt sorakozva, kik mindenkor élénk érdeklődéssel viseltettek egyesületünk iránt.

Egy évi munkásság eredményéről számolunk be ez uttal is, de mielőtt ezt tennünk, engedjék meg, hogy egyidejűleg felhívjam becses figyelmüket s emlékeztessem önöket az 1896. év nagy jelentőségére is. — e folyó évben tartja a magyar nemzet ezredéves fenállásának magasztos ünnepét, ezer év előtt jött a távol keletről egy jövevény nép, mely hősi eszével, s államalkotó képességével hazát foglalt s alkotott e helyen s örökségül hagyta utódainak e földet, melyet ezer év óta magyarok földének nevezünk.

Ha végig lapozzuk ezredéves történelmünk mohos lapjait, annyi nemes kebel, s annyi önfeláldozó lelkes hazafi jellemre találunk, hogy valóban jelen korunk csak ritka példányt mutathat fel azokhoz hasonlót, — e lapok hasábjain látjuk feljegyezve Magyarországot multját, fénykorát s hazánk nagyságának emlékét, melyről azt mondja a költő, magyar tenger vizében hullt el észak, kelet, dél hulló esillaga, ott találjuk ősi alkotmányunk gyökér szárait lerakva, s a magyar nemzet ama szép jellemvonását, hogy a kényuralmat és a zsarnokságot maga felett túrni nem tanulta meg soha. — Azt Európa őrszeme s védője a civilizációnak évszázadokon keresztül s fényes győzelmeivel egy egész világrészt mentett meg kelet dülő hadai ellen, látjuk hazánkat diésfényben ragyogni, fiait pedig a hatalom teljében.

De másrészt vannak történelmünk lapjain mélyen elszomorító jelenségek is, — látjuk az elkoresosodás s az egyenetlenség gyászos következményeit, mellyel a diéső Anjouk s Hunyadiak szép hazáját csaknem a végenyészet-örvényébe sodorták Százötven évig nyögte a nemzet a török hódoltság nehéz rabigáját, s hosszú évtizedek, sőt századon keresztül testvérhárc dühöngött s fajunk vére áztatta hazánk földjét mindenféle s végre a nemzet maga is kétfelé váltott, és mert egyik sem bízott saját erejében, idegen hatalmak védpajza alá menekült.

De uraim, annyi vész s vihartól szóttépett nemzetünk egén újra feltűnt a reménynek egy messze fénylő sugara, s a nemzeti közgyűlés fejlődésével s a lelkesedéstől áthatva ismét egyesülve látjuk a Boesky, Bethlen és a Rákóczyak hitvit, a nemzet egységének s a haza függetlenségének eszméjétől hevülni, látjuk a nemzet ébredésének nagy korszakát, s e század közepén lezajlott szabadságharc diéső bajnokait: a jog, szabadság és testvériség három színű jelvénye alatt, — a szabad népek újjongó lelkesedése mellett küzdeni a hazáért, küzdeni a szabadságért, küzdelmük a népek szabadságának harcza, s egy elkorhadt rendszer romjain, a nemzet szíve vérből keletkezett magasztos eszmének fényes győzelme volt, ezen eredményekben rejlik uraim ama korszak nagy érdeme, diésősége, multja fényes betűkkel van bejegyezve történelmünk könyvébe, hogy arra a jövő ezred év nemzedéke is kegyelettel emlékezzen vissza.

Ma már uraim egy fehérek lelkű fejedelem jogára alatt szövetséges viszonyban éli a nemzet a béke napjait, hogy a rég leviharzott mult tapasztalataiból okulva, új erőt merítsen a jövő századok küzdelmeire.

Tisztelt közgyűlés! Korunk jelszava haladni a közművelődés terén, azt hiszem, hogy a mely nemzet a korunk eme jelszavát megérténi nem tudja, vagy nem akarja, az előhaladott viszonyok által tulszárnyaltatik s a világ-történelmi tényezők előtt jelentőségét veszíti el, azért a hősi eszék mellé új alapot kell teremteni, mert hiszen a közműveltség, az előre haladt nemzeti cultura s a becsületes munka ad ma már létjogot minden egyes nemzetnek.

Magyarország is megértette a kor intő szavát s elmaradottsága dacára lázas tevékenységgel fogott nemzeti kulturájának fejlesztéséhez, hogy más előre haladt nemzetek sorába léphessen, erőt feszítő szorgalommal igyekezett a nemzetnek egy szellemi, miat anyagi fejlődését elősegítő intézményeinek létesítésén, de maga a társadalom is életjelét adta tevékenységének, s országszerte keletkeztek az egyesületek, társulatok hazánk fejlődésének érdekében.

Gömörmezei közönsége is megalkotta kebelében a közművelődési egyesületet, — mi is szerény napszámossá lettünk hazánk jövőjének, — mert hiszen ez egyesületnek sem lehet más célja, minthogy az új sarjadékok kebelében mélyen vesse be a hazaszeretet melegét, s a hazához való meleg ragaszkodást.

És ha az adott viszonyok mellett talán nem is mutathat fel még nagyobb eredményeket, de elég az, hogy él, s az életnek, s a jövőnek alapot teremtett, hogy létezésével figyelmeztetőleg hasson a közönségre, hogy azt az eszmét, melyet az egyesület lobogójára tűzött ne adja fel, s ne feledje addig, míg nem teljesül a nemzetnek hő vágya, hogy ha nyelvben nem is, de érzelmeiben a költő szerint: minden ember legyen ember és magyar.

Haladjon tehát az egyesület tovább is azon az uton, melyet magának elejétől fogva kijelölt, — mi pedig uraim, a második ezredév küszöbén emelkedjünk fel hivatásunk magaskatára, s kérjük a magyarok istenét, — hangoztatva nagy költőknek imaszerű szózatát: — Isten áld meg a magyart, mert hiszen megbűnhötte már e nemzet a multat és jövőt.

Ezután Szathmáry József titkár, olvasta fel az egyesület évi működését feltüntető jelentését. E szerint az egyesület működése ez évben is a régi mederben folyt. Nevelő eszköze nem az erőszak, hanem a bizalmat gerjesztő s ezzel mindenkit megnyerő szeretet volt. A tagok száma a mult esztendőhöz viszonyítva mintegy 50-el fogyott. Volt 132 alapító, 405 rendes, 670 pártoló; összesen 1207 tagja. Nagyobb mennyiségű adományaikkal támogatották az egyesület vagyonát első sorban a Rimamurány-Salgótarjáni-Vasmű-Részvény-Társaság, mely az évben is 200 frttal növelte alapítványát. Ime ez a társaság mellett, hogy kitűnően felszerelt iskoláival annyi sokat áldoz a közművelődés oltárán, mindig és mindenütt ott van, hol akár anyagilag, akár szellemileg hódolhat a magyar haza jövőjének! Egyesületével tart annak nagyérdemű vezérigazgatója, Borbély Lajos, ki ez évben is 50 frttal emelte alapítványát, a tornalljai takarékpénztár pedig 20 frtot küldött az egyesület céljaira.

Az egyesület kiadása 1200 frt 8 krt tesz ki, mely összegből 749 frt 28 kr. ment óvodai célokra. Volt 9 óvodája, melyben 530 gyermek részesült oktatásban, az óvodák e gazdag pártfogása által is megmutatja az egy-let, hogy szent meggyőződése az, hogy a gyermekkor zavartalan álmával a kebelbe esepgetett érzelmek nem vadulnak el soha, mert a vad alanyba oltott nemes galy ha él, csak nemes gyümölcsöt terem! A törzsvagyon 1895. decz. 31-én 13702 frt 32 kr. volt. Az óvodák mellett az iskoláról s a felnőttekről sem felejtkezett meg az egyesület. Itt jutalmat oszt, amott tankönyveket aján-dékoz, egyes egyházközségeket magyar nyelvű énekes könyvekkel lát el, máshol hazafias szellemű tót, ismét másutt magyar lapokat terjeszt, szóval lázasan munkál mindenütt, csak hogy elérhesse a költő óhaját:

„Legyen ember minden ember és magyar!”

Ezután a febr. 11-iki választmányi gyűlésnek Józsa Antal kir. tanfelügyelő igazgatója, Szathmáry József tanárt titkárrá, Meszléay Zoltán segéd tanfelügyelő tisztelbeli titkárrá elválasztását hagyta jóvá nagy lelkesedéssel a gyűlés. A febr. hóban ismer-tetett milleniumi ügyeknek elintézése után a jövő évi költségvetés állapított meg, hol a szükséglet kulturális célokra 2255 forintot tesz ki. Élénk és magvas eszme-ecerére adott alkalmat Szontagh Pál derék indítványa, mely szerint kívánatos volna, hogy a lelketlen igazgatós-ka szemben adjon ki az egyesület olyan iratot, melyben adatokkal bizonyíttassék, hogy a magyarok a Fülönféle nemzetiségek iránt sohasem voltak erőszakosak, hogy mindenféle nemzetiség egyformán örülhet annak, hogy ez a haza egy újabb ezredévé lép. Minthogy az adatok gyűjtésére ez évben már kevés idő van, úgy határozott a közgyűlés, hogy a közművelődési egyesületek congres-susára ez indítványok ajánlására előadót nevez s az ősz-szes egyesületek figyelmébe ajánlja az irat akár pályázat, akár ajánkozás által való megszerkesztését. Addig azonban jónak látja, hogy a helyi s vidéki lapokban tollforgató embereink e czélra cikksorozatot indítsanak meg.

Több kisebb ügy elintézése után a gyűlés az el-nök elttése közt véget ért.

Levelezés.

Salgó-Tarján, 1896. márczius 18.

Tekintetes Szorkeszűség!

Köztudomású dolog az, miszerint községünk a gyár-ipar és bányászat terén jelentékeny pontja hazánknek. A kik ismerik a két vállalat természetét, bizonyára tájékozva vannak a tekintetben is, hogy mindkettőnek közreműködő munkásait nagyobb részt idegen nemzetiségűek képezik. A társulatok fennállásuk kezdetétől fogva hatalmas missiót fejtettek ki az idegen elemek magyarosítása tekintetéből. Büszkén mutathatja fel e tekintetben az elért eredményeket községünk, s annak főfaktorai: a Rima-Murány-Salgó-Tarjáni vasmű-részvény-társaság salgó-tarjáni acél-gyártelepe, hol dacára az idegen elemek több, mint 50 százalékának; a magyar nemzeti eszmék diadalra jutnak csaknem úgy, mint bárhol hazánk tősgyökeres magyar városaiban.

Hogy ebbeli állításon meg erősíthessem, szabad legyen részletes tudósítást adnom a gyártelepünkön le-folyt nemzeti ünnepélyünknek az 1848. év márcz. 15-ike-évfordulójának alkalmából.

Gyártelepünknek több mint 200 tagból álló olvasó-egylete, — élén minden nemes ügyért lelkesülő, tevékeny alelnöke: Csányi Józseffel, czélul tűzte ki, miszerint min-den alkalmat megragad, hogy a nagyobb részt idegen származású tagjait a magyar haza igazán magyar polgárává nevelje. — E czéljait megközelítendő határozta el, hogy máresak a milléniumi év alkalmából is mennél fényeseb-ben ünnepelje meg az 1848. márczius 15-ikéhez fűződő magasztos eszmék évfordulóját. Lázas tevékenységet fej-tett ki az egylet már hetek óta, csak hogy méltóan fejezze ki magyar hazafiságát e nevezetes napon. Magyar- né-met, s tót munkásaink karöltve, egy szívvel, lélekkel tették magukévá e szent ügyet, s oly hatalmas kifejezésre juttatták önzetlen hazafiságukat e napon, minőt Salgó-Tarján fennállása óta fel nem mutatott soha.

Ünnepélyünk lefolyásáról szabad legyen közölnöm az alábbiakat.

A kora reggeli órákban egyletünk tagjai csaknem teljes számban gyűltek össze annak helyiségeiben, s 9 óra előtt már teljes számban katonás sorokba tömörülve, nemzeti jelvényekkel ellátva, külön-külön e czélra készült hatalmas egyleti zászlónk alatt, kisérve gyártelepünk tüz-oltótestülete zenekara, s a telep hazafias közönsége által, impozáns menetben vonult be közeli községünk r. kath. székesegyházába, hogy első sorban is a magyarok Istene előtt fejezze ki halálját e nagy napon kivívott eredmények fölött. Megható, s kitörülhetlen emlék maradt minden je-lenvolt szívében, midőn e komoly falak közt helyet fog-lalva, s egyletünk férfi dalköre a „Hymnus“-t elénekelve, szeretett főesperesünk: Kovács Nándor ur rajongó haza-szeretetétől áthatottan, remek beszédében fejté ki e nagy nap fontosságát. Könyveket facsart ki minden jelenlét szeméből lelkes beszéde, melynek minden szavát szívünkbe véstük, azon szent meggyőződéssel, hogy ily tanítást hallva, legkönnyebben érhetünk el azon mindannyiunk által óhaj-tott célt, hogy hazánk nagyszámú idegen elemeit a ma-gyar állameszmének megnyerhessük.

Az itt szerzett mély benyomások lelkesítő hatása alatt vonult vissza ez impozáns menet egyleti helyisé-günkhöz.

Délután gyártelepünk elemi iskolájában (a hol 480 csaknem $\frac{3}{4}$ -ed részben idegen anyanyelvű gyermek nyer kizárólag magyar tannyelvű oktatást) volt alkalmunk egy megható ünnepély szemtanúivá lenni. A nemzeti jelleget méltóképp kifejező egyik nagy tanteremben gyűltek össze az iskola növendékei, s a nagyszámú közönség. Gyönyör-ködünk a növendékek szabatos, négyszólamu hazafias dalai, szavatai, s az iskola egyik tanítójának igen szép alkalmi beszédében. Megható volt ez ünnepély azon része, midőn a Kossuth nótá eléneklése közben a tanterem hát-terében szétlebbent függöny mögöl Kossuth Lajos sirját jelképező élőkép lett igen sikerülten felmutatva görög-tűz mellett. A siron egyik növendék „Hungária“ szép alak-ját, a másik a részvételt kifejező magyar honvédet, s a harmadik a magyar nép leányát azon momentumban tün-tető fel, a mint nagy hazánkfiának sirjára koszoruját helyezi le. Itt láhattuk, mennyire jó kezekben vannak,

többnyire idegen anyanyelvű gyermekeink a hazaszeretet fejlesztése tekintetében is.

Esti 7 órakor ugyancsak olvasó-egyletünk által ren-dezve, vonult végig gyártelepünkön egy hatalmas fáklyás menet zenekarunk kíséretében. A menet élén folyton égő nemzetiszínű görög-tűz világított. Nem volt egyetlen gyár-telepi lak, melynek ablakai ki ne lettek volna világítva ez alkalmából. Legtöbbjén lobogódisz, s boldogult Kossuth apánk arcképe, avagy hazafias feliratok voltak láthatók. A menet egyleti helyiségünk elé érve, az e czélra külön felállított emelvényen a dalkör rázendíté a Hymnust és a Kossuth-nótát, mely után Honfy Lajos egyleti tag igen szép beszédben fejté ki a naphoz fűződő események fon-tosságát, s egyik tag Petőfi „Nemzeti dal“-át szavalta el lelkesedéssel. Ugyanez alkalmából a gyártelepi tisztí ka-szinó is jó hírrevezés méltóképp fejezte ki honfiaságát ban-kettel egybekötött estélyén, melynek ünnepi szónokai főt. Kovács Nándor főesperes ur, főt. Ruttkay Sándor ág. ev. lelkész ur s Zorkóczy Sámuel gyári mérnök ur voltak.

Öröm tölti el szívemet e sorok írásánál, visszaidéz-vén e nap szép emlékeit, melyekből kitűnik, miszerint nem halt ki még hazánk polgáraitban az ősi erény, sőt tért hódít még az idegen elemek közt is. A honszeretet ily szép megnyilvánulásától áthatottan elmondhatjuk a költővel:

„Még jönni fog, még jönni kell egy jobb kor, mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán.“ Sz. K.

Hirek és vegyesek

Előfizetési felhívás. Jelen számunk a jan — márcz. évnegyedben utolsó lévén, tisztelet-tel felhívjuk lapunk olvasóit, eddigi előfizetőit és barátait, hogy az új évnegyedre előfizetéseiket megújítani, illetve lapunkra előfizetni s azt men-nél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjenek.

Egyszersmind tisztelettel kérjük mindazokat, kik az előfizetési díjjal hátrálékokban vannak, hogy azt minél előbb beküldeni sziveskedjenek.

Az előfizetési díjjak legezlszerűbben posta-utalványon küldhetők be a „Gömör-Kishont kiadó-hivatala“ ezimen (Pokorágyi-utca 1. sz.).

Az előfizetési díjak következők:

Negyedévre . . . . . 2 korona.

Fél évre . . . . . 4 korona.

Rimaszombat, 1896. márczius 25.

A „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Meghívó. Elnöki megbízásból van szeren-esém a gömörmezei gazdasági egylet tagjait folyó márczius hó 29-én délelőtt 10 órakor Tor-nallyán tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívni. T á r g y: A tisztikar lemondása folytán, új tisz-ti-kar megválasztása s indítványaok. — Rimaszom-bat, 1896. márczius 15. — Szakall András, gazd. egyt. titkár.

Kossuth-gyászünnepély. A rimaszombati pol-gári olvasókör, mely a hazafias eszméknek mindig lelkes istápolója, s elhunyt nagyjaink emlékét őszinte kegyelet-tel őrzi, a legnagyobb magyar hazafi: Kossuth Lajos elhunyt-ának évfordulója alkalmából f. hó 29-én a „Három Ró-zsa“ nagytermében nyilvános gyászünnepélyt rendez, melyre a nagyközönség ez uton is meghívatik. Az ünne-pélyen Koszorus dalárdánk is közreműködik, s az ünnepi szónok Szathmáry József főgyimn. tanár lesz. A nagy hazafi országszerte kegyelettel övezett emlékéhez bizo-nyára méltó lesz az olvasókör e gyászünnepélye is, me-lyen az egylet tagjai testületileg vesznek részt.

Jóteköny főúr. Ösmeretes, hogy gróf Andrassy Dénes minő bőkezűen gyakorolja a jótekönyöságot. Aki a viszonyokat közelebbről nem ismeri, az nem is tudja, hogy mennyi önmegtagadást kellett a nemes grótnak gyakorolnia, a míg annyira jutott vagyonával, hogy jóté-könyöságot gyakorolhasson. Néhai Andrassy György gróf után Andrassy Dénes gróf — tagadatlan — agyon szép fidei commissumot kapott, de átvett egyuttal két millió forint hagyatéki terhet. Ezt mind ki kellett fizet-nie, ehhez járult még, hogy a végrendelet a rokoni sze-retetre volt alapítva, s a grófnak e téren is sok csaló-dása volt, sőt több oldalról rokonai perbe is fogták. Ezek és más okok elősegítették, hogy a nemes gróf külföldre ment, ott valóságos remete életet kezdett nevelni, össze-huzva élt, hogy a terheket kifizesse, s ne hozomra él-jen, mint sok magyar gavallér, hogy minél előbb jöhes-sen abba a helyzetbe, miszerint vagyonja jövedelmét a közérdek céljaira is szentelhesse. A nemes gróftól való-ban súlyos viszonyai vitték külföldre, s bár sokan vá-dolják azért, másrészt mindent elkövetnek, hogy minél inkább távolartsák, míg azt kiabálták, miért nem lakik itt, addig minden erővel tölték el. A nemes gróf és grófnő azonban vigaszt talál az elismerés hálás kifejezé-seiben, s még nagyobb örömmel áldoz a cultura és hu-manismus felkarolására, — ellenben sem fényes háztar-tást, sem szolgaszemélyzetet nem tart maga körül. Az ez évi adakozásokról eddig a következő feljegyzéseket tehetjük: 1. a dernői postamesternőnek lánya kitanítatására a postakezelésben 500 frt 2. neki és még vagy tíznek építési anyagok kb. 5000 frt. 3. a vidéki szegények ré-szére alapított 32000 frtnyi „Dénes és Fanni“ alpból, a rimaszombati árvaszék útján 700 frt. 4. a „Fehér Ke-reszt“ gömöri osztályának a gróf ur 500 frt. a grófné 500 frt 1000 frt. 5. a kassai g. kath. egyháznak a gróf ur és a grófné 1000—1000 frt 2000 frt. 6. a gezel-falvi ev. egyház gróf és grófné 3000 frt. 7. a markuskai ev. egyház gróf és grófné 2500 frt. 8. somosi r. kath. egyház gróf és grófné 3200 frt. 9. Rozsnyó városnak 10,000 frt. Összesen 27 900 frt. Ezenkívül több adomány előkészítése munkában van.

Új kapitány. A helybeli tüzerekhez új kapitány osztott be: Ebert Vilmos, ki már megérkezett és átvette a szolgálatot.

Véglegesítés. J á n o s s y Gyula nyitramezei kir. segédtanfelügyelőt, ki vármegyének tanfelügyelőségénél mint tollnok hosszú ideig elismerésemeltoan töltötte be tisztét — a miniszter állásában végleg megerősítette.

Halálozás. Mint a fővárosi lapokból értesülünk: Papp Abrahám nyug. min. főmérnök, a gömörmezei államépítészeti hivatalnak volt jeles vezetőfőnöke 77 éves korában Nagy-Körösnön elhunyt. A kedves, szeretetreméltó öreg urat, ki szellemen anekdotáival és lebilineselő modorával a vele érintkezőket meghódította, a mi körünkben nagyon kedvelték. A múlt évben hosszu ideig itt tartózkodott városunkban, s különös előszeretettel járogatott a „közvélemény pad"-jára, hol nagy élvezettel hallgatták a sokat tapasztalt „Ábris bácsi" kellemes előadását. Halálának híre a család nagyszámu tisztelői körében özinte részvétet keltett. A gyászolók között van az elhunyt nővére: Papp Zsuzsanna, a városunkba lakó tisztos martona, továbbá Papp Árpád miniszteri titkár, Papp Arthur stb. Az elhunyt temetése nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békében!

Lelkész urak figyelmébe. Vármegyénkben még több oly tanító állomás van, melyeknek javadalma-zása a 400 frtot meg nem ulti. Kívánatos volna, hogy az ily iskolák fentartói a hiányzó összeget államsegéllyel kiegészítsék. A közoktatásügyi miniszter most meg hajlandó a segélyt engedélyezni, ha az ez iránti folyamodványok f. évi május hó 1-éig, mint legvégső határidőig, hozzá felterjesztetnek. A folyamodvány helyegmentes s a tanító oklevelének és díjlevelének másolatával, valamint az egyház és iskola költségvetésével s végül a tankötelesek létszámát és az egyház szegénységét igazoló községi előjárósági bizonyítványval szerelendő fel. Utóbbi a szolgabíróval láttamozandó. Szükséges még, hogy az egyházi főhatóság (püspök) is hozzájáruljon a kérelemhez, aminek elnyerése, az eddigi tapasztalatok szerint semmiféle akadályba nem ütközik. Az egyházi főhatóságok a legkézségesebben adják beleegyezésüket, mert belátják, hogy a hitközségek jogköre ez által semmi esorbat nem szenved, a tanügy pedig határozottan nagyon sokat nyer, kivált mai nap, mikor már a 400 frton alóli állomásokra alig lehet tanítókat kapni. Megjegyzendő, hogy még az esetben is ad az állam segélyt, ha a tanító jelenleg nem bír oklevéllel, vagy ha az állomás üres. A népnevelés magasabb ügye érdekében ajánljuk tehát: siessenek az iskola fentartók és folyamodjanak mentül előbb államsegélyért. Folyamodványok a kir. tanfelügyelőnél vagy a vármegyei közigazgatási bizottságnál nyújthatók be.

Házavatás. A helybeli izr. templom mellett a hitközség — derék elnöke, dr. Cziner Miksa és a választmány buzgólkodása folytán — esinos emeletes paplakot emelt, melyben a hitközség ügyeinek in észére és gyűlések tartására nagy tanásterem is rendeztetett be. Itt f. hó 19-én este, a dr. Cziner Miksa elnök meghívása folytán szépszámu társaság gyűlt össze a fehér asztalnál, kedélyes vacsorára, melylyel egyszersmind a ház fel is avattatott. Az ünnepi szónok Singer S. Leo főrabbi volt, ki gyönyörű szép beszédben emlékezett meg mindazokról, kik az építéshez hozzájárultak, majd töstöt mondott a királyra, az első magyar emberre, s az elsők révén a hitközség első s kimagasló alakjára, dr. Cziner Miksa elnökre, kit ez estén családjával együtt általános lelkesedéssel ünnepeltek s teljes elismeréssel adóztak igazi érdemeinek, melyeket a hitközség ügyeinek helyes irányban való vezetésével szerzett magának. O ugyan későbbi felszólalásában az érdemeket köteles szerénységgel magáról elhárítani igyekezett, a hitközség tagjai azonban jól tudják, hogy az ügyeket a hitközség javának szemelertartásával erélyes és biztos kéz vezeti. A vacsora alatt pohárköszöntőket mondtak még: Bródy Bertalan, Csillag Mór, dr. Kármán Zoltán, Bächer N. stb. A kedélyes vacsora éjféltájban a szíves házigazda zajos éltetése közben ért véget.

Halálozás. Régebben városunk kereskedői testületének előkelő tagja volt hosszu ideig Birnstingel Sándor, kinek családját most mély gyászba döntötte a tisztes anya halála, ki f. hó 16-án Jolsván 71 éves korában elhunyt. A szomorú gyászetról a család következő jelentést adta ki: „Birnstingel Sándor mint férj, Emil, Adel, özv. Bodnár Endréné, Matild, férj. Pekár Arminné, Aurel, Cornélia, Ida, férj. Vashegyi Józsefné, gyermekei: Birnstingel Aurelné szül. Neogrady Irma, mint meny; Pekár Armin, Vashegyi József, mint vök; Bodnár Paula, Zoltán, Armin, Matild, Birnstingel Emil, Jolán, Dezső, Vashegyi Józsefné és Ida, mint unokák; özv. Ferjenesik Remenyik Paulin, Remenyik Gusztáv, mint testvérek; ugy saját mint az összes nagy rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik hön szeretett felesége, anyjuk, illetve anyós és nagyanyának Birnstingel szül. Remenyik Karolina urnőnek életének 71-ik, boldog házasságának 50-ik évében hosszas szenvedés után folyó év márczius 16-án d. u. fél hét órákor történt gyászos elhunytá. — A boldogult hült tetemei márczius 18-án d. u. fél 5 órákor fogtak az ágostai evangélikus egyház szertartása szerint az örök nyugalom helyére tétetni. — Jolsván, 1896. márczius 16-án. — Áldás és béke lengjen porai fölött!.

Égő vásuti kocsi. Vasárnap este a 7 óra tájban ide érkező vegyes vonat egy vagon petrolumot szállított, s Feled és Jánosi között, — ugyanott, hol ezelőtt 7 évvel Alexy és Osváthot elgázolta a vonat — kigyulladt a petrolumot hordókkal megrakott kocsi. A tüzet csakhamar észre vették s a többi kocsit lecsatolták, az égő vaggont pedig a nyílt pályán hagyva, hozzáfogtak a mentéshez. Sikerült is mintegy 15-hordó petrolumot megmenteni. A többi odaégett, s a kocsi is teljesen tönkre ment, csupán a vas váz maradt épségben. A tűz miatt a vonatok csak nagy késéssel közlekedhettek, ugy hogy az esti személyvonat 10 órákor érkezett be. — A tűz keletkezése még nincs kihirdetve.

A sorozás ugyancsak vigan folyik városunkban. A „Három Rózsa" előtt nagy az élénkség, nagy a zaj, lármá. A kiket nem vettek be, azok délelőtt nótáznak, némely besorozottak hozzátartozói ugyanakkor iszonyuan jajveszékelnék és sirnak. Az esküt tett honfiak meg délután veszett módon ordítanak utazahosszant, s még este is örült vágatással, vig nótá mellett száguldozzák keresztül-kasul a várost. A sorozás körjegyzőségek szerint megy. Megkezdte Rimaszombat város, mely aztán vasárnap délben a nagyeremben a sorozó-bizottság tiszteletére diszbankettet adott — melyen a sorozó bizottság s a főbb városi tisztviselők — összesen mintegy 40-en vettek részt, s a késő délutáni órákig kedélyesen mulatoztak. A bizottság elnöke a közös hadsereg részéről: Molnár őrnagy, a honvédség részéről: Schneider őrnagy; polgári elnök: Bornemisza alispán. Orvosok: Dr.

Hratzky és Dr. Szabó ezredorvosok és Dr. Szabó Samu megyei főorvos.

Uj anyakönyvvezetők. A belügyminiszter Gömör-Kishont vármegyében a polonkai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Bjel Rudolf magánzót, a murányiba Droppa József magánzót, a lubenyikibe Galló János magánzót, a süveteibe Lipták János tanítót, a kövibe Pazár Gáspár tanítót, a ratkó-bisztróiba Szontágh László segélyjegyzőt, a berzeteibe Szombati Pál ref. tanítót, a szilhezeibe Kovács László községi bírót, a pel-sücsibe Lonaesek Ferenc segélyzót, a kuntapoleaiba Mihálovics Emil ág. ev. tanítót, a hankovaiba Szójak Endre ág. ev. tanítót, a belteribe Valent András ág. ev. tanítót, a nagyveszterésibe Mihálik Miklós ág. ev. tanítót, a gösiba Dobicz Károly ág. ev. tanítót, a rédovaiba Kucecz János állami tanítót, az alsó szálnokiba Fejes Albert gazdálkodót, a lukovistyeibe Klincek István ág. ev. tanítót, a méhíbe Hauesovszkyi István ev. ref. tanítót, a szentkirályiba Tóth Sámuel ev. ref. tanítót, a keleméribe Pósa János ev. ref. tanítót, a zádorfalvaiba Járdánházy Lajos ev. ref. tanítót, a hosszúzóiba Szollár Pál ág. ev. tanítót, a gömör-pányitiba Faluba János ág. ev. tanítót, a gicseibe Kerekes József ev. ref. tanítót, a harkácsiba Hodelka János nyug. gazdatisztet, a felfaluisa Széplaki Gyula ev. ref. tanítót, a felsőválybiközögebe Gocsó Emil okleveles gazdást az oldalfaluba Csizi Pál ev. ref. tanítót, a bejeibe Iván Adolf ev. ref. tanítót nevezte ki és őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

A szenzációs gyilkosságnak, melyet jólézi Chászár Károly követett, a napokban volt az epilógusa. A budapesti bünt. törvényszék szándékos emberölés bűntette miatt — az élete java részét vármegyénkben töltött gyilkost 8 évi fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre ítélte.

Első szalonka. Csetneken f. hó 19-én Matolay Bertalan ügyvéd ur lötte az első szalonkát.

Márczius 15-ike Csetneken. Mint csetneki levelezők írja: a daleylet a társalgási egyesület támogatása mellett márczius 15-ikének megünneplésére igen jól sikerült ünnepélyt rendezett. Az ünnepély kezdetét vette est 7 órákor, az egész város fényárban uszott, a daleylet tagjai fátylós körmenetet rendeztek a városban, minnek megtörtéttével a piaconon megállapodtak s ott először Gallo Pál nevű dalárda-tag szavolta Petőfi „Talpra magyar" című költeményét, aztán pedig Krausz János ev. tanító mondott egy igen szép beszédet, melyben a mai nap jelentőségét igen helyesen kiemelte. Ezeknek megtörtéttével kezdődött a bankett a városháza nagytermében, melyen körülbelül 100 ember vett részt, helybeliek és idegenek is igen szép számmal voltak jelen. — Nagy tetszést aratott négy hölgynek u. m. Prunji Etelka (Restér), Holles Matild, Schevrián Irma és Gallo Paula hölgyeknek magyar viseletben való megjelenése. A bankett néhány igen szép toasztal és Kossuth Lajos emlékének folytonos éltetésével végződött, ezután rögtön kezdetét vette a táncmulatság, mely a legvirágosabb kedvvel el-tartott kiválagos kiviradtig.

Tornaestély. Főgymnasiumunk tanulói körében fenálló Torna-kör f. hó 21-én a milleniumi országos tornaversenyen résztvevő tanulók költségeinek fedezésére tornaestélyt rendezett. A nagy érdeklődést, melylyel a közönség ezen estély iránt viseltetett, mutatja az, hogy a jegyek már előző nap mind elkelték. Ez egyrészt annak is tulajdonítható, hogy ez alkalommal a torna-körnek sikerült megnyerni szíves közreműködésre Müller Dávid hírneves tornász és viador urat. Igazán szép és díszes közönség töltötte meg teljesen a torna-eszernokot s közéletünk számos előkelőségével találkozunk ott. Este fél 8 órákor már alig lehetett mozogni a különben tágas eszernokban. Kézzel fél 8 után a Rákóczy induló accordjai mellett vonultak be esinos egyenruhájukban a torna-köri tagok. Elöl Michnay Gyula jeles tornatanárnak lépkedett s utána jött Müller David tornász-öltözékében, kinek mellén alig férték el győzelmeit jelentő arany és ezüst érmei. A sorrend első száma egy igen szép füzértánc volt, sulyos vasbotokkal, melyet tornászaink nagy könnyedséggel s szép testtartással jártak el. Ezután jöttek a nyújtó gyakorlatok, Müller D. ur közreműködésével. Ez valóban minden várokozást felülmúlt. Nemesak egy szerény torna-estély keretében, de bármely versenybe is beillettek volna ezek a mutatóványok. Dienes Gyula, Mátyás Aladár s Magyar József ugy erő, mint ügyességi gyakorlataikkal sok tapsot arattak, egyes torna-táncukat óriás forgásáért igen megéjlenézték. Müller teljesen elragadta a közönséget, mint egy valódiság gummi ember, könnyedén, szépen tornászott s duzzadó izomzatú karját mindenki bámulta. A lélekzete is előllett a közönségnek, midőn a kézállást csinálta a nyújtón s remek legránsa után számos szép kezeske tapsolt az athletáinak. Lehetetlenség volna mindazon szép gyakorlatokat felemlíteni, miket ugy ő, mint a mi tornászaink bemutatnak. Ezen csapatornaszás után magas ugrás volt, mint verseny, ebből Holles Béla, ki 165 cm-t s Horváth Elemér, ki 160 cm-t magasságot szép szabályosan átugrottak, kerültek ki győzteseknek. Ezt követte a gyűrű-hinta verseny. Igazán csodálatos azon ügyességet s merészséget, melyet ezen a repülő tornaeszközön diákjaink kifejtettek. Legerősebb küzdelem az oklevélért, Dienes és Mátyás között fejlődött, azonban a verseny holt lett, mivel mindketten egyenlő ügyességről tettek tanubizonyosságot. A kör V. és VI-ik osztálybeli tagjai ezután egy igen szép füzért jártak nemzeti színű botokkal magyar népdalra. Ezt a közönség kívánságára meg is kellett ismételnök. — A füzér után Dienes Gyula és Groó Béla a hölgyek díjára gyűjtő leánykának u. m. Glauf Annuska, Györy Iduska, Institőrész Annuska, Miskolezy Maresuka, Szakall Maresuka s Rózsikának szíves fáradozásaiért a rendezőség nevében egy-egy szép mellesokrot adtak át. Ezután a sulydobás következett, mely most magasságra történt, mivel a mult tornaestélyen távdobással versenyeztek. A neház, 12 kilós vasgolyót legmagasabba Gellén József dobta s második Györy György lett. Miután a korlátot a eszernok közepébe hozták, kezdetét vette azon a csapat tornaszás. Meglepte mindenkit az, hogy nemesak egy szeren fejtenek ki ezen ifjak igen nagy ügyességet, hanem minden egyes eszközön csudálatos könnyedséggel tornásznak. Az ügyes Dienes szép és fárasztó gyakorlatot mutatott egyfolytában nagy könnyedséggel. Mátyás izmos karjaival erőgyakorlatokat csinált. Magyar József ügyes kézállásával s Györy pedig nagy erejét mutató gyakorlataival tüntették ki magukat. Michnay tornatanár gyö-

nyörű mutatóványai közül különösen kézen-járásiért, melyet a közönség nagy figyelemmel nézett, egész tapsviharral jutalmaztatott. A korlát tornaszásában Müller is részt vett. El volt ragadtatva a közönség, egyre tapsolt neki, éljenzte s ő viszonzásul fáradságot nem kimélve, egymásután mutatta a nehezebbnél nehezebb s legfárasztóbb gyakorlatokat. O azonban nem fáradt el, erős testalkata kibírja óraszámra a tornaszást, a mi mutatja, hogy nem hiába borítja mellét 127 érem. A korlát tornaszást követő kardvívás igen érdekes volt. — A 6 vívó közül Fáy István és Hamaliár Lajos versenyt vezető urak sorshuzás utján állították össze a párokat. A páronként győzők ismét egymás között vívtak s végül első győztesnek Horváth Elemér, másodiknak Kubinyi Zoltán került ki, de azért a többiek is ügyes vívók. — Az utolsó előtti szám mutató füzér volt, melyet páros vasbotokkal a „Talpra magyar" indulóra jártak el. Ezután a győzteseket hirdették ki, kik a mult versenyen győzöttekkel e napokban fogják megkapni ügyességüket igazoló oklevelüket. Végül a tornatanár Müller Dávid urnak kifejezte köszönetét a tornakör nevében szíves közreműködéséért s szavai után Miskolezy Maresuka a rimaszombati hölgyek nevében szép szavak kíséretében átnyújtotta Müllernek a hölgyek igen szép ezüst serlegét. Ezzel az estély véget ért. Igazán egy kellemes estét töltött a közönség s teljes elismerésünket fejezzük ki Michnay Gyula torna-tanár urnak, ki pár hónapi itt léte alatt annyira megkedveltette az ifjúsággal a testedzést s oly sok gyakorlatra tanította meg őket, hogy egy ily élvezetes estét szerzett nekünk. Az estély végeztével a esinosan fel-díszített eszernokban, a fáradhatlan ifjúság megkezdette a táncmulatságot, mely reggeli 4 óráig tartott.

Eredeti angol kelmék a legujabb divat szerint, dus választékban érkeztek Steinfeld és Fischer ezég férfiszabó üzletébe Miskolc-on. Ezen ezég főtörökvisésnek tartja a ruhák izlésteljes elkészítésére és elegáns kiállítására a legnagyobb figyelmet fordítani Magyar áiszruhák legszebb kivitelben készítettnek. Mérték szerinti megrendelésre az országos vásár alkalmával Rimaszombatan („Három Rózsa" vendéglő) jutányos árak mellett elfogadtatnak Steinfeld és Fischer ezég által.

Nyugtázás. A rimaszombati egyesült prot. főgymn. Tornaköre által a „hölgyek díjára" kibocsájtott gyűjtő ivenek a következő adományok folytak be. *Institőrész Annuska és Miskolezy Mariska* gyűjtőivén: Cziner Miksáné 1 frt, Dr. Zehery Istvánné 1 frt, Kern Adolfné 1 frt, Samarjay János 1 frt, Vozary Györgyné 1 frt, Lengyel Samu 1 frt, N. N. 50 kr., Bernát Gyuláné 1 frt, Stech Kálmánné 1 frt, N. N. 1 frt, Benyo Béláné 50 kr., N. N. 10 kr., Somogyi Géza 1 frt, Dr. Szóless Ödönné 1 frt, Holländer Lajosné 1 frt, Dr. Marikovsky István 20 kr., özv. Mindszently Bertalané 20 kr., Institőrész Endréné 1 frt, özv. Miskolezy Istvánné 1 frt, Juraskó Jakabné 1 frt, Pitta Lipótné 50 kr. Szontagh Károlyné 1 frt, Jakovecz Alajosné 50 kr. Lok-esánszy Endréné 1 frt, Feketéné Otte Hedvig 1 frt, Szelezky Árpád 2 frt, N. N. 50 kr., N. N. 50 kr., Sárkány Imréné 50 kr., Pongrácz Pálné 50 kr., N. N. 1 frt, Adam Markuszné 1 frt, Medveczy Sándorné 1 frt. *Szakall Mariska és Györy Iduska* gyűjtőivén: Bornemisza Lászlóné 50 kr., Dr. Paczek Mórné 50 kr., Liskza Józsefné 50 kr., Dapsy Józsefné 50 kr., Horváth Lászlóné 50 kr., Ethey Aranka 50 kr., Angyal Matild 50 kr., Braun Zsigmondné 50 kr., Széplaky Lajosné 50 kr., Dr. Löcherer Tamás 1 frt, Erdélyi Jánosné 50 kr., Dr. Veres Samu 1 frt, Dr. Lichtschein Adolfné 50 kr., Komáromy István 50 kr., Compéctor 50 kr., özv. Zvicker Ottóné 50 kr., Létassy Alajosné 40 kr., Kubinyi Bertalan 1 frt, Ragályi Gézané 50 kr., Szabó Samu 1 frt, Baksay Józsefné 1 frt, Zachar Gusztávné 50 kr., özv. Czikora Jánosné 50 kr., Söös Gyuláné 50 kr., Baksay Istvánné 1 frt, Kerekes Dezsőné 1 frt, Tomesányi Lászlóné 50 kr., Henyey Kálmánné 50 kr., Szlavy Julesa 50 kr., Folyamny Kálmánné 50 kr., özv. Terhes Pálné 50 kr., Szűts Károlyné 50 kr., Draskóczy Istvánné 50 kr., özv. Cseh Istvánné 50 kr., Szabó Károlyné 50 kr., Komjáthy Gizella 50., Fülöp Beniné 50., Lukács Gézané 50 kr., Feledy Ferenc 1 frt, Trubint Lukácsné 50 kr., Kalla Mihályné 1 frt, Danielisz Gizella 50 kr., Danielisz Etelka, 50 kr. — *Szakall Rózsika és Glauf Annuska* gyűjtőivén: N. N. 5 frt, Szakall Vinczéné 1 frt, Marton Jánosné 1 frt, Klímo Jevőné 1 frt, Nagy Ferenczné 1 frt, Söös Irén 1 frt, Mészáros Jolán 50 kr., Kubinyi Ferenczné 1 frt, Lefkovies Albertné 50 kr., Badinyi Gyuláné 40 kr., Kapy Gyuláné 50 kr., Törköly Józsefné 50 kr., Czikora Istvánné 50 kr., Glauf Pálné 1 frt, Hevessy Bertalané 1 frt, Papszász Irén 50 kr., Bodor Istvánné 50 kr., Polnis Jánosné 50 kr., Stolez Mártonné 50 kr., Beliczky Viktorné 60 kr., Kubinyi Aladárné 1 frt, Kres Józsefné 50 kr., Máriássy Lászlóné 1 frt, Süteő Istvánné 1 frt, Rárósy Gyuláné 1 frt, Forster Imréné 1 frt, Dr. Fodor Béláné 50 kr., Matolcsy Pálné 50 kr., Szathmáry Józsefné 50 kr., Lengyel Györgyné 50 kr., Jesko Sára 50 kr., Molnár Józsefné 1 frt, Jaekó Pálné 50 kr., Józsa Antalné 1 frt. — Fogadják a szíves adakozók, valamint a gyűjtés körül fáradozó hölgyek a tornakörnek leghálásabb köszönetét. — Rimaszombat, 1896. márczius 20 — a tornakör.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Nyilttér:*)

Értesítés.
Alólírott tisztelettel van szerencsém értesíteni Rimaszombat és vidéke, valamint az egész Gömör-Kishont t. e. vármegye közönségét, hogy eredeti és valódi **jóhírű karlsbadi cipőimnek** egyedüli elárúsításával **Reisz József** rimaszombati divatárú kereskedőt (Deák-Ferencz-uteza) biztam meg, s üzletében nagy raktárt létesítettem. Ennél fogva, ha bárki más hirdetné az én gyártmányaimat, az nem tőlem nyert megbízást, s így valószínűtlen, hogy bárki más eredeti és valódi karlsbadi cipőket árú-sithasson; az ily reclám, csak a közönség félrevezetését czélozza. — Tisztelettel
Berger Mór.
karlsbadi cipőgyáros.

*) E rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színes 35 krtól 14 frt 5 krtig méterenként — sima, esikós, kockázott, mintázott, damasztolt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) stb. a megrendelt áru, postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat post.orditával küld: **Henneberg G.** (es és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros. és levelezolapokra 5 kros. belyeg ragasztandó. — Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

MAJOROSY REZSŐ

férfi- és női lábbeli-készítő
RIMASZOMBAT.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy helyben megtelepedvén, a **Deák Ferencz- és Koháry-utcák sarkán levő Ecseghy-féle házban czipész-műhelyt**

nyitottam. — Budapest és Bécsben szerzett tapasztalataim képessé tesznek arra, hogy bárminő férfi- és női czipőnek, ugy-zintén díszmagyar eszímáknak gyors, pontos és kifogástalan elkészítését — a legújabb divat szerint — a lehető legmérsékeltbb áron, megrendelőim teljes meglegedésére vállalhas-sam fel.

Magamat és szolgáltatásomat a n. é. közönség jóakaratu pártfogásába ajánlván, vagyok mindig kész szolgálja **MAJOROSY REZSŐ.**

Legjobb angol-német kerékpárok

kaphatók a hírneves bicyklista és tornász **Müller Dávidnál** Budapesten, Teréz-körút 7. sz.

Bővebb felvilágosítást ad szíveségből és vőknek ingyen oktatást Rimaszombatban **Michnay Gyula** főgymn. tornatanár.

Szathmáry Király Pál ur

felső-zsölczai gyümölcs-fa kertészete részben redu-cáltatván, nagyon jutányos áron kaphatók a követ-kező 4—5 éves oltványok folyó év tavaszán:

Alma . . 6000 drb, Baraczk . 1000 drb,
Körte . . 5000 drb, Meggy . . 1000 drb,
Szilva . . 6000 drb, Cseresznye 1000 darab,

az árak darabonként 20—25 kr., megrendelésnél a a fajok megnevezése kéretik, csomagolás mérsékelt áron számíttatik, ugyanitt kaphatók sétányok, parkok beültetésére szépen fejlődött 4—6 m. magas díszfák. Hársfa, vadgesztenye, fehéreper, **akác**, jegenye és gömb; acer platanoides, acer seudó platanoides, acer negundó; továbbá a legkiválóbb válogatott faju rózsák a legújabb évjáratokig. **Megrendelés Gacsó András** számtartóhoz intézendő **Felső-Zsölczán.** 2—6

Kiadó bolt.

Rimaszombatban a Kossuth-utca 1-ső szám a. házban — a megyeházaival szemben — egy **bolt** hozzátartozó **lakással** együtt **május 1-től** bérbbe vehető. — Bérelni szándékozók forduljanak **Kern Adolf** takarékpénztári könyvelő urhoz.

Kitünő padló-máz!

puha padlóra.
Linoleum padló-zománcz
3 árnyalatban.

Eisenstädter Testvéreknél
BÉCSBEN.

Teljesen használatra kész, esinos és a ezélnak megfelelő 1 kilós dobozokban.

Linoleum padló-zománcz egy óra alatt megszárad, pompás fényű, sima és repedésektől ment marad.

Linoleum padló-zománcz közvetlenül a dobozból mázolható fel.

Linoleum padló-zománcz használatra sokkal olcsóbb, mint a többi padló fénymáz.

Kapható minden nagyobb festék- és gyógyáru-üzletben.

Főraktár: Rimaszombatban Braun Zsigmondnál. 2—4

Haszonbérlet.

Egy saját kezelésbeni ca 1000 holdas tagosított birtok az országot mentén, a hozzátartozó urilak s gazdasági épületekkel együtt több évre haszonbérbe adatik. **Czim:** a kiadóhivatalban.

Eladó zongora

Egy régibb szerkezetű, de vaskeretű és jó hangzású zongora eladó.

Hol? Megtudható e lap kiadóhivatalában.

Szobafestő.

Van szerencsém Rimaszombat város és vidékének nagyérdemű közönségét kiértésíteni, miszerint Rimaszombatban telepedvén meg. ezentul felvállalok mindenféle **mázoló munkát, szobák kifestését, czimtablák megírását,** valamint minden a mázoló- és szobafestészet körébe tartozó munkák gyors és pontos elkészítését.

Midőn ezt köztudomásra hozni szerencsém van, bátor vagyok egyuttal szolgáltatásomat felajánlani a fentemlített munkák bármelyikének elkészítésére.

A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Papucsák Márton.

Lakásom: Jánosi-utca 28. sz.

Ugyanitt egy 13—14 éves fiu tanulól felfogadtatik. 2—2

MILLENIUM!

Nemzeti zászlók

varrás nélkül, színét még esőben sem hagyó, tiszta gyapjukelméből, magyar országoz vagy egyesített állami czimerrel ellátva, (vonatkozással a n. mélt. miniszteriumnak 1895. évi október hó 11-ikén kelt körrendeletére) két szép nagy bojttal, kapható különféle hosszúság és szélességben, rendkívül jutányos áron

Tausky J. Fiainál,
Pozsonyban.

➔ Zászló árjegyzékkel azonnal készséggel szolgálunk. ➔

Bérleti hirdetmény.

1080. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. város közönsége tulajdonát tevő, a várostól egy negyed órára fekvő állami ut hálóza tal összekötött **Szabadkai pusztai** 1076 hold kiterjedésű **birtok**, mely áll mintegy 4 hold belsőség, 510 hold szántó föld, 102 hold rét és 460 hold erdő legelőből, a hozzátartozó felszerelés és az azon lévő gazdasági épületekkel.

Ugyancsak a várostól félóránnyira, a m. kir. földmives iskolával össze fekvő, ujonnan épített vicinális ut vonallal összekötött „**Pendeles pusztai**“ 1059 hold kiterjedésű **birtok**, mely áll mintegy 4 hold belsőség, 396 hold szántó föld, 250 hold rét, 409 hold erdő legelőből, az azon lévő lakó és gazdasági épületekkel folyó évi szeptember hó 29-ikétől számított **hat (6) évre**, egyenként, avagy összesen zárt ajánlati verseny tárgyalás útján **bérbe adatik.**

Az írásbeli zárt ajánlatok a Szabadka pusztai birtokra 500 frt. — a Pendeles pusztai birtokra 420 frt. bantapérzzel ellátva a polgármesteri hivatalnál **folyó évi április hó 27-dikének d. e. 12 óráig** adandók be, hol az árverési feltételek a hivatalos órak alatt bármikor megtekinthetők.

Küüntettetik, hogy a Szabadka pusztai birtokon, egy m. kir. méntelep osztály van mintegy 120 lóval berendezve, melynek trágyája bérlőnek ingyen adatik át.

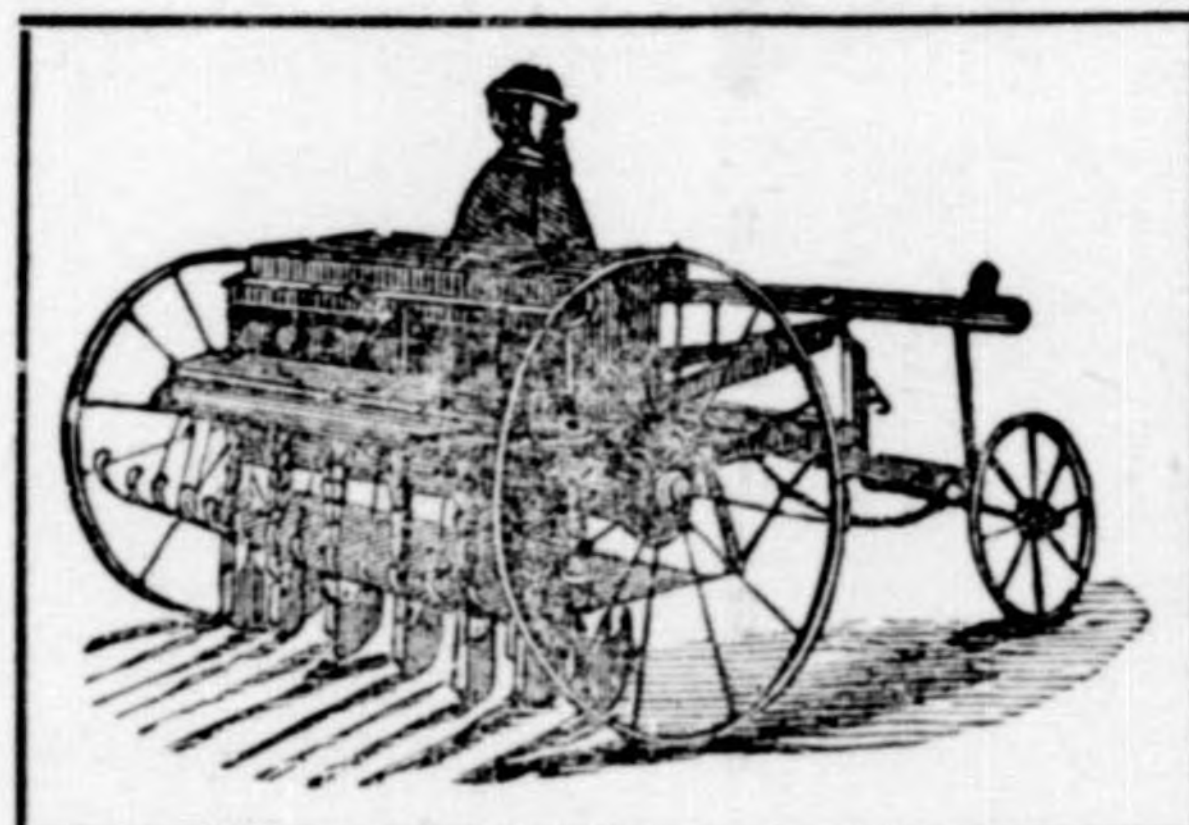
Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1896. évi márczius hó 13-án tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

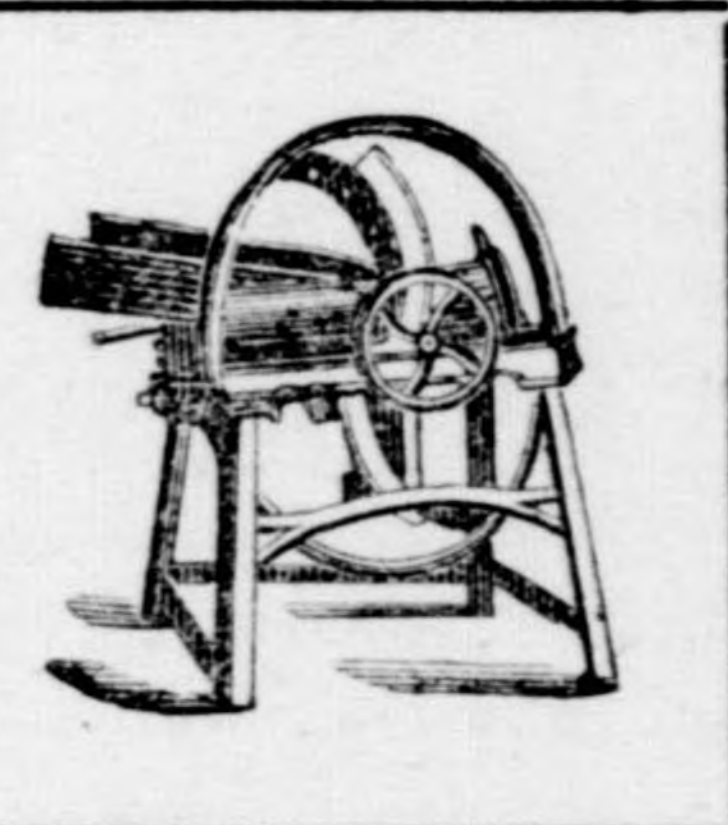
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jó hírnevű gépeit, nevezetesen:

**Sorvető gépeket,
Szórvavető gépeket,
Ekéket, Boronákat,
Hengereket, Lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat és szőlőzúzókát;**
továbbá mindenemű

Szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, Szeszgyár-berendezéseket.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. **Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödének gyártmányai árjegyzékét kívá-natra ingyen és bérmentve küldjük.** 4—6

A magyar általános köszén bánya részvénytársulat.

Budapest, V., Erzsébet-tér 19.

Tisztelettel tudatja a t. cz. gőzmalmok, szeszgyárak, gőztöglagyárak, mészégetők és egyéb iparvállalatokkal, hogy a

sajó-szent-péteri

köszénbányáink is teljes üzemben vannak, s minden igényeket legjobban kielégítenek.

Megrendelések ugy királdi, mint sajó-szent-péteri

akna, koczka és darabos szenére

központi irodánkhoz

Budapest, V., Erzsébet-tér 19. sz. a. intézendők. 3—3

➔ Jutányos árak • Pontos és gyors szállítás. ➔

Eredeti GUBICZ-ekék.

RAKTÁR: Rimaszombatban **KOHN ALBERT** fakereskedésében és **BRAUN ZSIGMOND** vaskereskedésében.

gyártására Magyarországon egyedül jogosult

DETRICH GYULA

gép-, talajmivelési-eszköz és ekegyára

(Rákospalota, Batthány-utca 5. sz.)

Állandó nagy készlet eredeti Gubicz egy és többvasu ekékben, ekereszekben és mindennemű talajmivelési eszközökben.

— **Arjegyzék szívesen küldetik.** — 6—10